

20.4.2023

Julkinen

Säteilyturvallisuusneuvottelukunnan kokous

Aika 19.4.2023 klo 14:00 – 16:00

Paikka Scandic Grand Central, Vilhonkatu 13, Helsinki

Osallistujat Jäsenet ja sihteerit:

Ylifyysikko Tiina Laitinen, pj.
Professori Petro Julkunen
Kalibrointi-insinööri Lasse Rantanen
Yli-insinööri Kerttuli Helariutta
Asiantuntija Nikke Lainepää
Apulaisprofessori Jonne Naarala
Professori Marko Kangasniemi
Yli-insinööri Sami Rinta-Antila
Neuvotteleva virkamies Reetta Orsila (Teams)
Ylitarkastaja Katja Kojo, siht.
Johtava asiantuntija Maaret Lehtinen, siht.

Asiantuntijat:

Johtaja Tommi Toivonen, STUK

1 Kokouksen avaus ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä esityslistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 14:08. Kokous todettiin päätösvaltaiseksi ja esityslista hyväksyttiin.

Neuvottelukunnan kokoonpanoon on Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksellä tullut seuraavat muutokset sisäministeriön edustajiin: Varsinaiseksi jäseneksi erityisasiantuntija Mikko Jääskeläinen aiemmin varsinaisena jäsenenä toimineen pelastusneuvos Janne Koivukosken tilalle, sekä tämän varajäseneksi yksikön johtaja Pasi Rynnänen aiemmin varajäsenenä toimineen erityisasiantuntija Mikko Jääskeläisen tilalle.

Puolustusvoimien edustajiin on myös tulossa muutoksia, mutta uusia jäseniä ei ole vielä vahvistettu.

2 Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin.

3 Lausuntoasiat

Ei lausuntopyyntöjä.

20.4.2023

Julkinen

4 **STN:lle tulleet yhteydenotot**

Ei yhteydenottoja.

5 **Säteilyturvallisuustutkimuksen tilanne**

Jonne Naarala kertoi, että Euratomin Pianoforten rahoitushaku ei ole vielä auennut. Ennen juhannusta on General Assemblyn kokous, jolloin toivottavasti kuullaan lisää asiaan liittyen.

Jonne Naarala on valittu ICNIRPin jäseneksi Low frequency-työryhmään.

Tommi Toivonen kertoi, että STUKia esitetään kollaboraattoriksi EU-komission Samira-ohjelmaan. Ohjelma liittyy lääketieteelliseen säteilyyn.

Jonne Naarala kertoi, että Marie-Sklodowska-Curie:n post doc-rahoitushaku on auki 13.9 saakka.

6 **Teollisuuden ja tutkimuksen säteilyturvallisuuspäivien kuulumiset**

Tommi Toivonen kertoi pääkohtia päivien kuulumisista. STUKin sivuilta: <https://www.stuk.fi/stuk-valvoo/sateilyn-kayttajalle/koulutus-ja-kelpoisuudet-stv-ja-sta/tulevia-koulutustapahtumia-ja-koulutusten-aineistoja/teollisuuden-ja-tutkimuksen-14.-sateilyturvallisuuspaivat-18.-19.-4.-2023> löytyy päivien ohjelma sekä esityksiä. Päivien tiimoilta on jo tullut palautetta STUKille, että nyt käsiteltyjen aiheiden ulkopuolelta toivottaisiin webinaareja pienemmille ryhmille. Lisäksi osallistujilta on tullut palautetta STA-toiminnasta ja on toivottu STUKin tarkastelevan asiaa.

Säteilyturvallisuuspäivillä paljon keskustelua herätti aihe säteilylähteiden 40 vuoden yläikärajasta, joka astuu voimaan joulukuussa. Yläikäraja on säädetty säteilylaissa viiden vuoden siirtymäajalla. Yläikäraja aiheuttaa hankaluuksia esimerkiksi siksi, että tällä hetkellä on haasteita tiettyjen nuklidien saamisessa Venäjän tilanteen vuoksi. Lisäksi lähteiden loppusijoituspaikan puuttuminen on ongelma. Yhdeksi ratkaisuksi on ehdotettu, että lakiin tehtäisiin pikaisella aikataululla muutos, jonka nojalla säteilylähteille voisi hakea lisääaikaa.

Vanhenevia lähteitä Suomessa on yli 140. STUKin selvityksen perusteella suurin osa toimijoista on jo lähtenyt toimiin yläikärajan vastaan tulemisen vuoksi.

STN laatii asiasta kannanoton, joka osoitetaan joko YETI- työryhmälle tai ministeriölle. Kerttuli Helariutta ja Petro Julkunen lähtevät laatimaan kannanottoa, joka katsotaan neuvottelukunnan seuraavassa kokouksessa.

7 **STA-koulutuksen kannanotto**

Petro Julkunen esitteli luonnosta STA-koulutuksen kannanotosta, joka on jaettu neuvottelukunnalle 18.4. Kannanotto on tarkoitus osoittaa Sosiaali- ja terveysministeriölle sekä jaetaan myös STAKONElle, mukana oleville yliopistoille ja STUKille.

20.4.2023

Julkinen

Keskusteltiin kannanoton luonnoksesta. Keskustelun pohjalta sovittiin, että seuraavat lisäykset sisällytetään kannanottoon:

- STAKONEn mandaatti on epäselvä, joten tämän selkeytys on tarpeen
- STAKONEn sisäiset säännöt ovat epäselvät, joten selkeytys on tarpeen
- Käytäntö on osoittanut, että koska STA-koulutuksen järjestäminen on viivästynyt hyvin paljon, on kentällä toteutettu korvaavia koulutustapoja (yritykset itse ovat kouluttaneet STA:ta) vaikka lain mukaan yliopistojen tulisi järjestää STA-koulutus
- STAKOEn kolmivuotiskausi on päättymässä (8/2023), joten yliopistojen tulisi pikimmiten ryhtyä toimeen seuraavan toimikauden järjestämiseksi ja jäsenten nimeämiseksi
- STM:n tulisi organisoida viestintä STA-koulutuksen tilanteesta sekä STAKONEn roolista. Tämä tieto hyödyttäisi STA-koulutusta tarvitsevia

Neuvottelukunta toivoi, että STAKOEn perustamiskokouksen muistio jaetaan myös STN:n jäsenille. Sihteeri vie muistion STN:n Tiimeri-tilaan.

Petro Julkunen ja Kerttuli Helariutta jatkavat kannanoton työstämistä nyt käydyin keskustelun perusteella ja tämän jälkeen kannanotto jaetaan sähköpostitse neuvottelukunnan jäsenille kommenttikierrokselle. Pyritään siihen, että toukokuun puoleen väliin mennessä saadaan kannanotto lähetettyä.

8 STA:n käyttö

Keskusteltiin kyselyn uusimisesta, aikaisempi STA:n käytön kysely tehtiin syksyllä 2020. Sopiva uuden kyselyn ajankohta on syksy 2023 ja kysely on tuolloin lähetettävä STN:n sähköpostista. Tulevan kyselyn vastaukset kannattaa analysoida erikseen terveydenhuollon sekä teollisuuden ja tutkimuksen vastaajien osalta. Edellisen kyselyn kysymykset toimitetaan sähköpostilla neuvottelukunnan jäsenille ja jäseniä pyydetään ehdottamaan muutoksia, lisäyksiä ja poistoja 26.5.2023 mennessä. Tiina Laitinen laatii yhteenvedon ehdotuksista seuraavaa kokousta varten. Todettiin, että kysymysten tulisi kuitenkin olla mahdollisimman samat kuin ensimmäisessä kyselyssä vertailukelpoisuuden takaamiseksi. Päätetään kysymykset seuraavassa kokouksessa ja toteutetaan kysely kesälomakauden jälkeen.

9 Muut asiat

Ei muita asioita.

10 Seuraava kokous

6.6 klo 9–11 Etäkokouksena (Teams).

11 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15:57.

20.4.2023

Julkinen

Jakelu

Säteilyturvallisuusneuvottelukunnan jäsenet ja varajäsenet, sihteerit sekä neuvottelukunnan pysyvät asiantuntijat

Tiina Laitinen
puheenjohtaja

Katja Kojo
sihteeri